

СПІВАК Володимир

<https://orcid.org/0000-0002-1681-8486>

Доктор філософських наук, доцент,
начальник навчального відділу,
Пенітенціарна академія України
(Чернігів, Україна) E-mail: hortussapientia@gmail.com

МЕТОДОЛОГІЯ «ВІДКРИТОГО СМISЛУ» В УМОВАХ КУЛЬТУРНОЇ МНОЖИННОСТІ

У статті розглядається проблема смислу в умовах культурної множинності, яка дедалі більше визначає характер сучасного гуманітарного знання. Показано, що традиційні підходи до інтерпретації, орієнтовані на стабілізацію значення, виявляються недостатніми для опису процесів полілогу культур, де смисл набуває процесуального та відкритого характеру. У цьому контексті актуалізується потреба у формуванні методології, здатної враховувати незавершеність, контекстуальність та інтерсуб'єктивність смислотворення.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні методології «відкритого смислу» як підходу до аналізу культурної множинності, у межах якого смисл розглядається не як завершений результат інтерпретації, а як процесуальна структура, що формується в умовах полілогу культур.

Методологія дослідження базується на поєднанні герменевтичного, діалогічного та деконструктивного підходів, що дозволяє розглядати смисл як результат інтерсуб'єктивної взаємодії та водночас виявляти його внутрішню нестійкість. Застосування принципів контекстуальності, діалогічності та відкритості до Іншого забезпечує можливість аналізу культурних процесів без їх редукції до єдиної інтерпретаційної моделі.

Наукова новизна полягає у концептуалізації методології «відкритого смислу» як самостійного принципу аналізу культурної множинності. На відміну від традиційних підходів, запропоновано розглядати смисл як незавершений процес, що виникає в просторі полілогу культур і не піддається остаточній фіксації. Обґрунтовано, що відкритість смислу є не його випадковою характеристикою, а онтологічною умовою його існування в багатокультурному середовищі.

Висновки засвідчують, що методологія відкритого смислу дозволяє переосмислити роль інтерпретації, статус істини та позицію дослідника в гуманітарному знанні. Смисл постає як процес постійного узгодження, що не зводиться до єдиного результату, але зберігає свою значущість у множинності інтерпретацій. Перспективи подальших досліджень пов'язані з застосуванням запропонованого підходу до аналізу конкретних культурних практик і процесів міжкультурної комунікації.

При написанні статті для оформлення списку використаних джерел та редагування тексту використовувався AI assistant.

Ключові слова: відкритий смисл, полілог культур, інтерпретація, інтерсуб'єктивність, культурна множинність.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими практичними завданнями. Культурний простір сучасного світу дедалі менше нагадує впорядковану систему з чітко окресленими смисловими центрами. Швидше, він являє собою поле напруженої взаємодії різних культур, традицій, мов, символічних кодів, у якому жоден із учасників не має привілею остаточного тлумачення. Культурна множинність сьогодні не є просто емпіричним фактом – вона змінює сам спосіб існування смислу.

У цій ситуації виникає доволі відчутна методологічна проблема. Більшість класичних підходів до аналізу культури – незалежно від того, чи йдеться про раціоналістичні, чи герменевтичні моделі – так чи інакше зберігають установку на досягнення певної смислової визначеності. При цьому, смисл мислиться дослідником як те, що можна віднайти, уточнити, іноді – скоригувати, але в підсумку все ж таки зафіксувати. Проте в умовах полілогу культур така установка починає виглядати щонайменше проблематичною.

Складність полягає не лише в тому, що можливих інтерпретацій стає все більше. Вона полягає радше в тому, що сам змінюється сам статус інтерпретації. Вона вже не гарантує стабілізації значення, а часто, навпаки, відкриває нові смислові горизонти, іноді навіть несумісні між собою. У цьому сенсі можна поставити під сумнів саму ідею «остаточного розуміння» – не як недосяжного ідеалу, а як методологічної мети.

Це особливо помітно в контексті сучасних процесів глобалізації, інтенсифікації цифрової комунікації та зростанню обсягів міжкультурних контактів. Наприклад, у мережевому середовищі смисли циркулюють значно швидше, ніж усталяються. Також вони постійно перетлумачуються, виринають зі своїх первинних контекстів і включаються в нові. Спроба «закріпити» їх у якійсь стабільній формі часто виглядає зі сторони як штучне спрощення.

В цьому контексті постає закономірне питання: чи можливо взагалі, в умовах культурної множинності, мислити смисл як якусь завершену структуру? І якщо ні, то якою має бути методологія, здатна адекватно описати процеси смислотворення, не зводячи їх до єдиного інтерпретаційного результату?

Видається, що одним із можливих напрямів відповіді є звернення до ідеї відкритого смислу – не як метафори, а як методологічного принципу. Проте ця ідея, попри її присутність у різних філософських напрямках, рідко формулюється як цілісний дослідницький підхід. Саме це і зумовлює актуальність цієї розвідки.

Аналіз досліджень і публікацій із порушеної проблеми. Проблема смислу в філософському знанні навряд чи може вважатися новою – радше навпаки, вона належить до тих тем, які постійно повертаються, змінюючи лише ракурси її осмислення. Втім, те, що змінюється значно повільніше, – це сама установка на смисл як певну інтелектуальну цілісність, яку можна відтворити або принаймні наблизитись до неї через інтерпретацію.

У межах філософської герменевтики, зокрема в роботах Ганса-Георга Гадамера, було зроблено важливий крок у бік подолання цієї установки. Смисл тут уже не мислиться як щось попередньо задане; він розгортається в самому процесі розуміння, яке завжди культурно, історично і ситуаційно обумовлене [1]. І все ж таки, навіть за такої динамічності, герменевтика не до кінця відмовляється від ідеї певної узгодженості смислу – горизонти його розуміння можуть зливатися, але не розпадаються остаточно.

Іншу перспективу пропонує діалогічна філософія Мартіна Бубера, де смисл принципово не належить жодному окремому суб'єкту. Він виникає «між» голосами в процесі діалогу, у напрузі відповідей і запитань, і в цьому сенсі завжди залишається відкритим [2]. Проте і тут можна помітити певну межу: діалог, попри свою незавершеність, все ж передбачає певну можливість взаєморозуміння, нехай і відкладеного.

Більш радикальний крок робиться в межах постструктуралізму, передусім у роботах Жака Дерріда. Тут під сумнів ставиться не лише стабільність смислу, а й сама можливість його колись остаточно окреслення. Смисл тут постає як те, що постійно вислизає, відкладається, розсіюється в мережі відмінностей [3]. Така позиція, однак, має і свою очевидну проблемну сторону: якщо смисл настільки нестабільний, то чи не втрачаємо ми взагалі підстави для комунікації?

В цьому контексті варто згадати і семіотичний підхід Умберто Еко, який намагається певною мірою збалансувати як відкритість, так і обмеження інтерпретації. Ідея «відкритого твору» демонструє, що множинність смислів не є довільною, але й не зводиться до єдиного правильного прочитання [4]. Втім, і тут ідеться радше про загальні властивості тексту, ніж про якусь ширшу методологію культурного аналізу.

Якщо спробувати узагальнити вищезазначене, стає помітним, що в різних традиціях – герменевтичній, діалогічній, постструктуралістській – поступово формується уявлення про смисл як відкритий і процесуальний. Проте це уявлення так і не набуває статусу чітко окресленого методологічного принципу. Воно залишається розпорошеним, фрагментарним та інколи навіть суперечливим.

Саме ця розпорошеність і створює певний дослідницький вакуум. З одного боку, вже недостатньо мислити смисл як стабільну структуру; з іншого – відмова від будь-якої визначеності також не виглядає методологічно переконливою. Між цими двома полюсами і виникає дослідницька потреба в більш чіткій концептуалізації того, що можна назвати методологією відкритого смислу.

Формулювання мети статті. У вищеописаній ситуації, коли смисл дедалі більше виявляє свою нестабільність і залежність від контексту, сама постановка дослідницького завдання потребує уточнення. Ідеться вже не про виявлення якогось «правильного» значення або навіть не про зіставлення різних інтерпретацій. Скоріше, виникає потреба описати відповідні умови, за яких смисл узагалі стає можливим у просторі культурної множинності.

Отже, метою написання цієї статті є обґрунтування методології «відкритого смислу» як підходу до аналізу полілогу культур, у межах якого смисл розглядається не як завершений

результат інтерпретації, а як процесуальна, інтерсуб'єктивна та принципово незавершена структура. Можна було б сформулювати це значно простіше – як спробу «переосмислити смисл», – але таке формулювання є надто розмитим. Важливішим є підкреслити саме методологічний вимір проблеми: зрозуміти не що таке смисл, а як із ним працювати в умовах, коли він не піддається остаточній фіксації.

Висвітлення процедури теоретико-методологічного та/або експериментального дослідження із зазначенням методів дослідження. Методологічна рамка цього дослідження не є однорідною, і це, власне, не є недоліком, а радше являє собою свідомий методологічний вибір. У ситуації культурної множинності навряд чи можна розраховувати на якийсь один універсальний метод, який може пояснити усе – така претензія сама по собі виглядала б суперечливою.

В цій розвідці передусім використовується герменевтичний підхід, представлений, зокрема, у працях Ганса-Георга Гадамера, який дозволяє розглядати смисл як результат процесу розуміння, культурно-історично та контекстуально зумовленого [1]. Важливим є, однак, що цей підхід тут не приймається беззастережно, адже ідея «злиття горизонтів» викликає певні сумніви, якщо йдеться про глибоко різні культурні позиції.

Діалогічний підхід Мартіна Бубера дає можливість змістити акцент із індивідуальної інтерпретації на міжсуб'єкту взаємодію [2]. Смисл у цьому випадку постає як те, що виникає в процесі комунікації, а не передує їй. Водночас залишається відкритим питання: чи завжди діалог веде до взаєморозуміння, чи іноді лише фіксує розбіжності позицій?

Ідеї деконструктивного підходу, пов'язаного з Жаком Деррідою, використовуються для критики уявлення про стабільність і завершеність смислу [3]. Деконструкція дозволяє побачити внутрішню нестійкість будь-якої інтерпретації, але водночас вона створює ризик радикального релятивізму, який ускладнює саму можливість методології як такої.

В цьому сенсі важливим доповненням є семіотичний підхід Умберто Еко, який вводить уявлення про відкритість смислу без його повної довільності [4]. Це дозволяє уникнути двох крайнощів – як жорсткої фіксації значення, так і його повного розчинення.

У підсумку використані підходи не просто поєднуються, а радше вступають у напружену взаємодію. Саме в цій напрузі і формується методологія «відкритого смислу» – як така, що не зводиться до одного принципу, але й не розпадається на сукупність несумісних дослідницьких стратегій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якщо спробувати окреслити поняття смислу в його звичному, майже інтуїтивному розумінні, то воно зазвичай передбачає якусь певну завершеність: смисл або є, або його ще потрібно знайти. Така логіка настільки вкорінена, що часто навіть не проблематизується. Водночас у ситуації культурної множинності вона починає давати збої – не різко, але досить відчутно.

Відкритий смисл у цьому контексті варто розглядати не як окремий тип смислу (поряд із «закритим»), а як інший спосіб його існування. Йдеться не про те, що смисл стає невизначеним або розмитим, а про те, що він втрачає претензію на остаточність. Іншими словами, смисл не зникає – змінюється режим його функціонування.

Можна запропонувати таке робоче визначення: відкритий смисл – це смисл, який не фіксується однозначно в межах якоїсь однієї інтерпретації, а зберігає здатність до подальшого розгортання в нових контекстах. У цьому сенсі смисл можна розглядати як такий, що завжди перевищує конкретну інтерпретацію, утворюючи певний «надлишок значення» [5]. Це визначення, очевидно, не є вичерпним, але воно дозволяє змістити акцент із результату на процес.

В цьому контексті виникає цілком природне запитання: чи не веде така позиція до втрати будь-якої визначеності? І справді, певний ризик тут є. Якщо смисл постійно відкритий, то що заважає будь-якій інтерпретації вважатися рівноправною? Відповідь, здається, полягає в тому, що відкритість не означає довільність. Смисл формується в конкретних умовах – мовних, культурних, історичних – і ці умови задають певні межі інтерпретації, навіть якщо вони не є жорсткими.

В цьому сенсі відкритий смисл завжди перебуває між двома крайнощами. З одного боку – це прагнення до стабілізації, яке характерне для класичних підходів; з іншого – радикальна нестабільність, яка фактично унеможлиблює будь-яке розуміння. Жодна з цих позицій не виглядає достатньо переконливою, якщо розглядати їх ізольовано. Тому відкритий смисл можна розуміти як спробу утримати методологічний баланс, хоча саме слово «баланс» тут, можливо, надто спрощує ситуацію.

Важливо також, що відкритість смислу не є його суто зовнішньою характеристикою, яка додається вже після інтерпретації. Вона радше внутрішня – смисл від самого початку формується як такий, що передбачає можливість іншого прочитання. В цьому плані він завжди вже включає в себе Іншого, навіть якщо він ще не присутній у комунікації безпосередньо.

Можна сказати, що відкритий смисл – це смисл, який не завершується в акті розуміння. Кожна інтерпретація не стільки закриває його, скільки тимчасово стабілізує, залишаючи

певний простір для подальших зрушень. І саме ця тимчасовість, здається, і є ключовою: вона не заперечує смисл, але позбавляє його остаточного статусу.

Якщо співвіднести це з ситуацією полілогу культур, то стає очевидним, що відкритий смисл тут не просто можливий, а майже неминучий. Кожна культурна позиція вносить власні інтерпретаційні рамки, і жодна з них не може бути остаточно домінуючою без втрати самого полілогу. У цьому сенсі відкритість смислу є не проблемою, а умовою його існування в багатокультурному середовищі.

Якщо виходити з того, що смисл не є завершеною структурою, а формується в процесі взаємодії, то методологія його дослідження не може обмежуватися якимось одним універсальним правилом. Швидше, йдеться про певну сукупність принципів, які задають напрям інтерпретації, але аж ніяк не визначають її наперед. Вони радше окреслюють поле можливого, ніж встановлюють якісь жорсткі межі.

Перший із таких принципів – принцип незавершеності. Він передбачає відмову від уявлення про інтерпретацію як про якийсь кінцевий результат. Будь-яке тлумачення тут розглядається як тимчасове – не в сенсі помилковості, а в сенсі відкритості до його подальшого перегляду. Це досить незручна позиція, особливо якщо існує сформована звичка до більш «стабільних» моделей знання. Втім, у контексті культурної множинності вона виглядає майже неминучою.

Другий принцип – діалогічність. Смисл не просто уточнюється в діалозі, він у певному сенсі не існує поза ним. І тут варто зробити невелике уточнення: діалог не обов'язково веде до згоди. Інколи він лише виявляє розбіжності позицій, і це теж є своєрідною формою смислотворення. У цьому сенсі діалогічність не гарантує гармонії, але створює необхідні умови для появи нових значень.

Принцип контекстуальності є фактично очевидним, адже смисл завжди вбудований у певний контекст – мовний, культурний, історичний. Проте, проблема полягає в тому, що ці контексти не є сталими. Вони змінюються, накладаються один на один, а іноді суперечать одне одному. Тому будь-яка спроба «очистити» смисл від контексту виглядає, м'яко кажучи, сумнівною.

Далі слідує принцип інтерсуб'єктивності. Він передбачає, що смисл не належить окремому суб'єкту, навіть якщо саме цей суб'єкт формулює інтерпретацію. Смисл виникає в просторі між позиціями, і це «між» не зводиться до простої суми індивідуальних точок зору. Тут, щоправда, виникає складність: як описати цю інтерсуб'єктивність, не впадаючи в абстракцію? Однозначної відповіді немає, але ігнорувати цей вимір вже не вдається.

Окремо варто виділити принцип відкритості до Іншого. У найпростішому варіанті він означає готовність визнати, що інша позиція не зводиться до помилки або непорозуміння. Проте на практиці це значно складніше. Визнати Іншого як носія альтернативного смислу – означає поставити під питання власні інтерпретаційні рамки. Але не кожна позиція готова до такого кроку. Якщо зібрати ці принципи разом, стає помітно, що вони не утворюють якоїсь жорсткої системи. Між ними можливі напруження і навіть певні суперечності. Наприклад, прагнення врахувати всі контексти може вступати в конфлікт із необхідністю хоч якоїсь інтерпретаційної визначеності. Але, можливо, саме ця напруженість і є ознакою адекватності цієї методології в ситуації, яку вона описує.

В цьому сенсі методологія відкритого смислу не пропонує якогось «зручного» інструменту. Вона скоріше ускладнює дослідницьку роботу, ніж спрощує її. Проте саме через це вона дозволяє уникнути спрощень, які часто виникають у спробах пояснити культурну множинність через єдину логіку.

При розгляді полілогу культур не просто як множинності голосів, а як певної форми взаємодії, стає очевидним, що він змінює саму логіку виникнення смислу. В цьому просторі смисл уже не може бути прив'язаний до одного джерела – ні до окремої культури, ні до конкретного суб'єкта. Він виникає швидше як ефект взаємодії, причому не завжди передбачуваний.

Тут варто зробити невелике уточнення. Полілог – це не розширений діалог і не просто «більше учасників». Його специфіка полягає в тому, що жодна позиція не має якогось привілейованого статусу (хоча й може претендувати на нього). Це створює ситуацію, в якій смисл не може бути остаточно закріплений без втрати самої структури полілогу. Будь-яка спроба такого закріплення смислу виглядає як редукція – іноді необхідна, але все ж таки редукція.

В цьому баченні полілог культур можна розглядати як середовище, в якому відкритий смисл не просто можливий, а структурно зумовлений. Різні культурні контексти не лише пропонують альтернативні інтерпретації, але й змінюють самі правила цієї інтерпретації. Те, що в одному контексті виглядає очевидним, в іншому може взагалі не сприйматися як значуще. І ця невідповідність не завжди піддається чіткому «перекладу».

Звідси виникає ще одна складність: чи можна говорити про якесь взаєморозуміння в умовах полілогу культур? Інтуїтивно хочеться відповісти ствердно, але це залежить від того, що саме мається на увазі під взаєморозумінням. Якщо йдеться про повне співпадіння смислів –

навіть чи. Якщо ж про здатність співіснувати з різними інтерпретаціями, не зводячи їх до однієї – тоді таке взаєморозуміння виглядає більш реалістичним.

В цьому контексті відкритий смисл виконує своєрідну «медіативну» функцію. Він не усуває відмінності між культурами, але й не перетворює їх на якісь нездоланні бар'єри. Швидше, він дозволяє утримувати ці відмінності в межах спільного смислового простору, який постійно змінюється. Можливо, саме ця змінність і є його головною характеристикою.

Водночас не варто ідеалізувати полілог культур. Він не завжди є рівноправним і відкритим. Існують асиметрії – політичні, економічні, символічні – які впливають на те, які саме смисли стають домінуючими. У цьому сенсі відкритість смислу може бути радше потенціалом, ніж реальністю. Але навіть як потенціал вона задає інший горизонт осмислення культурної взаємодії.

Якщо повернутися до методологічного рівня, то полілог культур можна розглядати як своєрідний «тест» для концепції відкритого смислу. Якщо смисл справді відкритий, він має витримувати множинність інтерпретацій без втрати своєї значущості. І хоча це звучить дещо парадоксально, саме в цьому і полягає його специфіка: смисл не розчиняється в множинності, а, навпаки – розгортається через неї.

Приймаючи відкритість смислу не як допоміжну характеристику, а як повноцінний методологічний принцип, ми неминуче змінюємо сам спосіб дослідницької роботи. Передусім – змінюється статус інтерпретації. Вона вже не може претендувати на остаточність, але й не зводиться до довільного висловлювання. Інтерпретація в цьому випадку радше виконує функцію тимчасової стабілізації смислу, яка завжди залишається відкритою до перегляду.

Це, у свою чергу, впливає на позицію дослідника. Традиційне уявлення про дослідника як «зовнішнього спостерігача» виглядає дедалі менш переконливим. Дослідник неминуче включений у процес смислотворення – через власну мову, культурну, теоретичну позицію. Питання лише в тому, чи усвідомлює він цю включеність. І тут виникає певний ризик: надмірна рефлексивність може паралізувати аналіз, але її відсутність – ще гірша.

Ще один вагомий наслідок стосується уявлення про істину. У межах методології відкритого смислу істина втрачає статус остаточної відповідності, але це не означає її повного заперечення. Швидше, вона постає як процес узгодження, який ніколи не завершується остаточно. Така позиція, звісно, може викликати справедливий скепсис – зокрема, через високий ризик релятивізму. Проте альтернатива у вигляді жорсткої фіксації істини в умовах культурної множинності виглядає ще менш переконливою.

Окрему увагу варто звернути на зміну ставлення до культурних відмінностей. Якщо смисл відкритий, то відмінності між культурами не обов'язково мають долатися через їх редукцію до якогось спільного знаменника. Вони можуть зберігатися як продуктивна напруга, яка й забезпечує подальше розгортання смислу. Це, однак, не означає, що будь-яка відмінність автоматично є цінною – питання критеріїв тут залишається відкритим і, можливо, принципово нерозв'язним.

У практичному вимірі це означає, що дослідження культурних процесів не може обмежуватися пошуком якоїсь «єдиної інтерпретації». Натомість більш продуктивним виглядає аналіз взаємодії різних смислових позицій, навіть якщо ця взаємодія не приводить до узгодженого результату. В цьому сенсі методологія відкритого смислу знову ж не спрощує дослідження, а, скоріше, ускладнює його, змушуючи дослідника враховувати те, що раніше могло ігноруватися.

Можна сказати, що така методологія послідовно зміщує акцент із результату на процес. Йі хоча це звучить досить загально, наслідки такого зміщення є доволі конкретними: змінюється логіка аргументації, критерії переконливості й навіть сама структура наукового тексту. Він стає менш «закритим» та допускає можливість продовження, уточнення, навіть перегляду власних висновків.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведений в статті аналіз дозволяє розглядати культурну множинність не лише як зовнішню характеристику сучасного світу, а як фактор, який безпосередньо впливає на спосіб існування смислу. В цих умовах уявлення про смисл як завершену та стабільну структуру виявляється недостатнім для опису процесів міжкультурної взаємодії. Запропонована методологія відкритого смислу дає можливість переосмислити смислотворення як процес, що розгортається в інтерсуб'єктивному просторі полілогу культур. Йі принципи – незавершеність, діалогічність, контекстуальність, відкритість до Іншого – не утворюють жорсткої системи, але задають рамку, в межах якої можливо аналізувати множинність інтерпретацій без їх редукції до єдиного значення. Водночас запропонований тут підхід не позбавлений проблемних моментів. Зокрема, відкритим залишається питання критеріїв інтерпретації, а також меж допустимої множинності смислів. Ці питання навряд чи можуть бути остаточно вирішені, але їх постановка вже змінює характер дослідження.

Перспективи подальших розвідок пов'язані, передусім, із конкретизацією запропонованої методології в аналізі окремих культурних практик. Не менш важливим є і уточнення співвідношення відкритості смислу та можливості досягнення взаєморозуміння, яке в умовах полілогу культур залишається радше процесом, ніж результатом.

References

1. Gadamer H.-G. Truth and Method. 2nd rev. ed. London : Continuum, 2004. 601 p.
Gadamer, H.-G. (2004). Truth and Method (2nd rev. ed.). London: Continuum. [in English].
2. Buber M. *I and Thou* / trans. by W. Kaufmann. New York : Charles Scribner's Sons, 1970. 120 p.
Buber, Martin (1970). I and Thou. Translated by Walter Kaufmann. New York: Charles Scribner's Sons. [in English].
3. Derrida J. Of Grammatology. Baltimore : Johns Hopkins University Press, 1976. 360 p.
Derrida, J. (1976). Of Grammatology. Baltimore: Johns Hopkins University Press. [in English].
4. Eco U. The Open Work. Cambridge, MA : Harvard University Press, 1989. 285 p.
Eco, U. (1989). The Open Work. Cambridge, MA: Harvard University Press. [in English].
5. Ricoeur P. Interpretation Theory: Discourse and the Surplus of Meaning. Fort Worth: Texas Christian University Press, 1976. 107 p.
Ricoeur, P. (1976). Interpretation Theory: Discourse and the Surplus of Meaning. Fort Worth: Texas Christian University Press. [in English].

SPIVAK Volodymyr

<https://orcid.org/0000-0002-1681-8486>

Doctor of Philosophical Sciences, Associate Professor,
Head of the Academic Department,
Penitentiary Academy of Ukraine
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: hortussapientia@gmail.com)

**METHODOLOGY OF «OPEN MEANING»
IN CONDITIONS OF CULTURAL MULTIPLICITY**

The article examines the problem of meaning in the conditions of cultural multiplicity, which increasingly determines the nature of contemporary humanities knowledge. It is shown that traditional approaches to interpretation, oriented toward the stabilization of meaning, prove insufficient for describing the processes of the polylogue of cultures, where meaning acquires a processual and open character. In this context, the need to develop a methodology that can take into account the incompleteness, contextuality, and intersubjectivity of meaning-making becomes urgent.

The purpose of the study is to substantiate the methodology of «open meaning» as an approach to the analysis of cultural multiplicity, within which meaning is understood not as a completed result of interpretation, but as a processual structure formed in the conditions of the polylogue of cultures.

The methodology of the research is based on a combination of hermeneutic, dialogical, and deconstructive approaches, which makes it possible to consider meaning as a result of intersubjective interaction while simultaneously revealing its internal instability. The application of the principles of contextuality, dialogicality, and openness to the Other ensures the possibility of analyzing cultural processes without reducing them to a single interpretative model.

Scientific novelty lies in the conceptualization of the methodology of «open meaning» as an independent principle for analyzing cultural multiplicity. In contrast to traditional approaches, meaning is proposed to be understood as an unfinished process that emerges within the space of the polylogue of cultures and resists final fixation. It is substantiated that the openness of meaning is not an accidental characteristic, but an ontological condition of its existence in a multicultural environment.

Conclusions demonstrate that the methodology of open meaning makes it possible to reconsider the role of interpretation, the status of truth, and the position of the researcher in the humanities. Meaning appears as a process of continuous coordination that does not reduce to a single result but retains its significance within the multiplicity of interpretations. Prospects for further research are related to the application of the proposed approach to the analysis of specific cultural practices and processes of intercultural communication.

During the writing of the article, an AI assistant was used for formatting the list of references and editing the text.

Keywords: open meaning, polylogue of cultures, interpretation, intersubjectivity, cultural multiplicity.

Стаття надійшла до редакції 17.04.2026

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор В.О. Аніщенко